

För dig som söker arbete i annat EU-land

Uppdaterad augusti 2010

SO ARBETSLÖSHETSKASSORNAS
SAMORGANISATION

För dig som söker arbete i annat EU-land

INNEHÅLL

Lagarna i arbetslandet gäller	3
Arbetslöshetsförsäkringen i Sverige	3
Ersättning i Sverige	3
Arbetslös i Sverige efter arbete inom EU-området	4
Undantag från arbetskravet	5
Gränsarbetare	5
"Öökta gränsarbetare"	5
"Femårsregeln" - nordisk överenskommelse	6
Arbetslös i annat EU-land	6
Sökanderesa för arbetslösa	7
Efter ankomsten till sökandelandet	8
Hemma igen	8
Specialavtal med Israel	9
Socialförsäkringsfrågor	9
Arbetsförmedlingens service	9

EU-länderna

- Belgien • Bulgarien • Cypern • Danmark • Estland • Finland (Åland) •
- Frankrike (Guadaloqe, Martinique, Reunion) • Grekland • Irland •
- Italien • Lettland • Litauen • Luxemburg • Malta • Nederländerna •
- Polen • Portugal (Azorerna, Madeira) • Rumänien • Slovakien •
- Slovenien • Spanien (Kanarieöarna) • Storbritannien • Sverige •
- Tjeckien • Tyskland • Ungern • Österrike

EES-länder

- Island • Liechtenstein • Norge

Uppdaterad augusti 2010

Lagarna i arbetslandet gäller

När du arbetar i ett EU-land är huvudregeln att du omfattas av lagstiftningen och arbetslöshetsskyddet i det land där du arbetar.

För att du inte ska gå miste om rättigheter och förmåner som du intjänat tidigare, har du under vissa förutsättningar möjlighet att lägga samman försäkrings- och anställningsperioder från olika EU-länder.

Har du ordnat arbete i annat EU-land krävs inget arbetstillstånd. Därremot krävs uppehållstillstånd om du stannar längre tid än tre månader. Om du är utsänd från Sverige för att arbeta i ett annat EU-land gäller svensk lagstiftning och arbetslöshetsskydd. Kontakta Försäkringskassan för information.

Har du fått arbete i ett annat EU-land måste du själv se till att du omfattas av arbetslandets försäkring. Begär inte utträde ur din svenska a-kassa förrän du är säker på att du omfattas av arbetslöshetsförsäkringen i det land där du arbetar. Du ska nämligen vara arbetslöshetsförsäkrad i det land där du arbetar. Du behöver inte ta med dig några handlingar från din svenska a-kassa så länge du inte söker arbetslöshetsersättning i det andra landet.

Arbetslöshetsförsäkringen i Sverige

I Sverige består arbetslöshetsförsäkringen av två delar; en grundförsäkring och en frivillig inkomstrelaterad försäkring.

För att omfattas av den inkomstrelaterade försäkringen krävs ett års medlemskap* i en arbetslöshetskassa. För att bli medlem krävs att man arbetar i Sverige eller om arbetet har upphört krävs det att den senaste anställningen var i Sverige.

Grundförsäkringen är till för dig som inte är medlem i någon a-kassa eller som inte varit medlem tillräckligt länge för att få inkomstrelaterad ersättning. Alla som arbetar i Sverige omfattas av grundförsäkringen eller inkomstbortfallsförsäkringen.

Ersättning i Sverige

För att få ersättning från den inkomstrelaterade försäkringen i Sverige, måste du uppfylla ett medlemsvillkor och ett arbetsvillkor. Medlemsvillkoret innebär 12 månaders sammanhängande medlemskap i a-kassa.

* Medlemskap avser även anslutning till arbetslöshetskassan Alfa.

För att få ersättning från grundförsäkringen måste du uppfylla ett arbetsvillkor, men behöver inte uppfylla ett medlemsvillkor.

Arbetsvillkoret innebär att du under den senaste 12-månadersperioden måste ha förvärvsarbetat under minst 6 kalendermånader, minst 80 timmar per månad. Om du inte uppfyller detta, krävs det att du har arbetat 480 timmar under en sammanhängande period av 6 kalendermånader. Minst 50 timmars arbete i varje månad krävs. I vissa fall kan två månaders föräldrapenningförmån eller svensk totalförsvarspåbudsplikt räknas som arbete i arbetsvillkoret.

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning måste du också stå till arbetsmarknadens förfogande och vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen. Kontakta din arbetslöshetskassa för ytterligare information.

Arbetslös i Sverige efter arbete inom EU-området

Flyttar eller återvänder du till Sverige efter arbete i ett annat EU-land och vill bli medlem i svensk a-kassa, måste du söka inträde. Om du inte är gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare (se nedan) måste du uppfylla det tidigare nämnda arbetskravet för att bli medlem i en svensk a-kassa.

Blir du arbetslös i Sverige har du möjlighet att tillgodoräkna dig försäkringsperioder, anställningsperioder och perioder av verksamhet som egen företagare från det land där du arbetat. Förutsättningen är att du omfattas av svensk arbetslöshetsförsäkring, vilket du gör om du beviljats inträde i en a-kassa eller alternativt arbetat i Sverige.

Utförda försäkringsperioder, anställningsperioder och perioder av verksamhet som egen företagare från ett annat EU-land styrks med intyg U002 eller U017. Intyget utfärdas av arbetsmarknadsmyndigheterna i respektive land.

Se till att spara alla handlingar som du får när du arbetar i ett annat EU-land, t ex lönespecifikationer, för att underlätta inhämtandet av intyg U002 eller U 017.

Undantag från arbetskravet

Om du arbetar i ett annat EU-land men behåller din bosättning i Sverige under utlandsvistelsen, betraktas du som gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare. Så länge du arbetar ska du omfattas av arbetslöshetsförsäkringen i det land där du arbetar. Om arbetet upphör och du blir helt arbetslös har du rätt till inträde i svensk a-kassa utan att först behöva arbeta här hemma.

Gränsarbetare

Om du arbetar i ett EU-land men bor i ett annat och återvänder till bostättningslandet åtminstone en gång per vecka, anses du vara gränsarbetare och ska vara försäkrad i arbetslandet.

En gränsarbetare som blir delvis eller periodvis arbetslös ska söka ersättning i det land där han eller hon arbetar. Gränsarbetare som blir helt arbetslös ska anmäla sig på arbetsförmedlingen i bostättningslandet och söka ersättning från arbetslöshetsförsäkringen där. Som helt arbetslös gränsarbetare har du rätt till inträde i svensk a-kassa utan att först behöva arbeta här hemma.

För att försäkringsperioden ska bli sammanhängande när du väljer att söka arbetslöshetsersättning i Sverige måste du, direkt efter det att du blivit arbetslös, ansöka om medlemskap i den a-kassa som har ett verksamhetsområde som motsvarar den sysselsättning du hade i det andra landet.

”Oäkta gränsarbetare”

Om du i likhet med gränsarbetaren bor i ett EU-land och arbetar i ett annat, men återvänder till bostättningslandet mer sällan än en gång per vecka, kan du räknas som så kallad oäkta gränsarbetare. Detta kan till exempel gälla om du har haft din familj kvar här i Sverige eller om du har haft en säsongsanställning.

Som oäkta gränsarbetare ska du liksom gränsarbetaren vara försäkrad i arbetslandet. Men vid hel arbetslöshet kan du välja att antingen söka arbetslöshetsersättning i bostättningslandet (Sverige) och få inträde i svensk a-kassa, eller söka arbetslöshetsersättning i arbetslandet. Då prövas rätten till ersättning där.

För att försäkringsperioden ska bli sammanhängande när du väljer att söka arbetslöshetsersättning i Sverige måste du direkt ansöka om medlemskap i en svensk a-kassa. Du ska ansöka om medlemskap i en a-kassa som har ett verksamhetsområde som motsvarar den sysselsättning du hade i det andra landet.

”Femårsregeln” - nordisk överenskommelse

Femårsregeln gäller för dig om du varit försäkrad i Sverige tidigare, antingen genom att du har arbetat i Sverige (grundförsäkrad) eller genom att du har varit medlem i en svensk a-kassa (inkomstrelaterad försäkring). Efter det att du lämnat den svenska försäkringen ska du ha arbetat i ett annat nordiskt land. Du måste återkomma från ett nordiskt land till Sverige inom fem år.

Vill du återigen bli medlem i en svensk a-kassa måste du ansöka om inträde inom åtta veckor från det att du lämnade det andra nordiska landets försäkring. Var du grundförsäkrad tidigare och är arbetslös när du återkommer till Sverige måste du ansöka om ersättning hos Alfa-kassan inom åtta veckor från det att du lämnade det andra nordiska landets försäkring.

Arbetslös i annat EU-land

Blir du helt eller delvis arbetslös i ett EU-land och tillhör landets arbetslöshetsförsäkring omfattas du av lagarna där och kan söka arbetslöshetsersättning. Särskilda regler gäller för gränsarbetare.

Uppfyller du inte villkoren för att få ersättning kan du tillgodoräkna dig försäkrings- och anställningsperioder från Sverige. Perioderna måste vara styrkta med ett särskilt intyg, U002. Kontakta din a-kassa och ta reda på vilka uppgifter de behöver för att kunna utfärda intyget. Alternativt kan den utländska arbetsmarknadsmyndigheten begära intyget från den svenska a-kassan.

Intyg U002 behövs bara om du söker ersättning i EU-land och inte uppfyller landets villkor för att få ersättning.

Sökanderesa för arbetslösa

Som arbetslös har du möjlighet att med bibehållen arbetslöshetsersättning göra en sökanderesa till annat EU-land.

Så förbereder du en sökanderesa

- Planera resan noggrant; resmål, bostad och tid för avresan. Gör din ansökan på en särskild blankett, ”Ansökan om intyg U2 eller intyg E 303”, som finns på IAF:s hemsida www.iaf.se.
- Se till att ansökan är komplett. Den ska även fyllas i av Arbetsförmedlingen och a-kassan.
- Eftersom Inspektionen för Arbetslöshetsförsäkringen (IAF) beslutar om intyg U2 ska du se till att ansökan sänds till IAF i rätt tid.
- Betala medlemsavgiften till a-kassan innan du reser, för hela sökandeperioden.
- Kontakta försäkringskassan för blankett om sjukförsäkring.
- Informera dig gärna om sökandelandet, till exempel genom landets ambassad eller konsulat i Sverige. Du kan också kontakta en särskild Europa arbetsförmedlare, EURES-rådgivare, hos Arbetsförmedlingen. Se under ”Arbetsförmedlingens service”.

Om du är berättigad till en sökanderesa kommer intyg U2 att sändas till dig från IAF. Den som beviljas en sökanderesa från hösten 2010 kommer att kunna ansöka om förlängning av sökanderesan från 3 till 6 månader.

Läs noga all information som följer med intyg U2. Under tiden du är på sökanderesa sänder du kassakort till din svenska a-kassa. Din ersättning betalas till ditt svenska bankkonto.

Om du ångrar dig och inte reser, ska du skicka tillbaka intyget till IAF och begära att intyget återkallas.

Observera att ansökan om en sökanderesa inte kan göras i efterhand. Du bör inte heller påbörja resan innan intyget beviljats. För närmare upplysningar om vad som krävs, kontakta din a-kassa eller IAF.

Läs noga all information som följer med intyg U2.

Intyg U2 kan beviljas mer än en gång. Kravet för att få ett nytt intyg är att du åter förvärvsarbetar.

Mer information om sökanderesor finns på www.iaf.se

Efter ankomsten till söklandet

Anmäl dig snarast hos den offentliga arbetsförmedlingen i söklandet. Den utländska arbetsförmedlingen bestämmer villkoren för arbetssökandet.

Får du arbete ska du meddela detta till den utländska arbetsförmedlingen och din svenska a-kassa.

Om du får arbete i söklandet måste du också se till att du omfattas av landets försäkring, så att du har möjlighet att få ersättning vid arbetslöshet. Gör du det har du rätt att tillgodoräkna dig försäkrings- och anställningsperioder från Sverige.

När du får arbete i söklandet ska du meddela:

- Den utländska arbetsförmedlingen.
- Din svenska a-kassa.

Hemma igen

För att du ska kunna bibehålla din rätt till ersättning i Sverige, krävs det att du återvänder till Sverige inom sökperioden. Sista dag för hemkomst finns också angiven på intyget. Om du ska kunna få arbetslöshetsersättning från hemkomstdagen måste du anmäla dig hos närmaste arbetsförmedling direkt när du kommer hem.

Om du återkommer till Sverige efter den beviljade sökandeperioden utan att ha arbetat i söklandet måste du uppfylla ett nytt arbetsvillkor för att åter få arbetslöshetsersättning. (Se under "Ersättning i Sverige.") Har du inkomstrelaterad ersättning krävs det att du behållit medlemskapet i a-kassan för att återigen få sådan ersättning.

Återvänder du till Sverige efter den beviljade tremånadersperioden och har arbetat i söklandet, måste du ansöka om inträde i en a-kassa vid hemkomsten, eftersom du har tillhört ett annat lands försäkring när du arbetade. Kassan prövar då om du har rätt till inträde utan att först behöva

arbeta i Sverige. (Se under ”Undantag från arbetskravet.”)

Specialavtal med Israel

Med Israel (som inte är EU-land) har Sverige ett avtal som ger rätt att överföra försäkrings- och anställningsperioder mellan länderna. För att få överföra sådana perioder från Israel till Sverige krävs att du arbetat i Sverige i minst 100 dagar.

Socialförsäkringsfrågor

Försäkringskassan kan lämna information om rätten till sjukförsäkring, föräldrapenning, barnbidrag med mera under en utlandsvistelse.

Arbetsförmedlingens service

Alla svenska Arbetsförmedlingar kan informera om lediga platser i utlandet. På vissa arbetsförmedlingar finns specialutbildade Europa arbetsförmedlare, EURES-rådgivare, för dig som vill söka arbete i annat EU-land.

EURES-rådgivarna kan ge förmedlingshjälp, informera om praktik- och feriearbete och om arbets- och boendeförhållanden i olika länder. Se vidare www.arbetsformedlingen.se, under Söka jobb/utomlands.

Den här informationen är översiktlig och kan därför inte ge svar på alla frågor som du som söker arbete i annat EU-land kan vilja få svar på.

Håll dig informerad om de förändringar som sker i arbetslöshetsförsäkringen.

Vänd dig till a-kassan om du har frågor om din ersättningsrätt.

För dig som söker arbete i annat EU-land

Uppdaterad augusti 2010

SO ARBETSLÖSHETSKASSORNAS
SAMORGANISATION